

Näringsdepartementet
Sekretariatet för EU och internationella frågor

Rådets möte (jordbruksministrarna) den datum 18 mars 2019

Kommenterad dagordning

Ansvarigt statsråd: Jennie Nilsson

Lagstiftningsöverläggningar

3. Reformpaketet för den gemensamma jordbrukspolitiken efter 2020

a) Förordning om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för GJP

b) Förordningen om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken

c) Förordningen om en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter

Riktlinjedebatt

Lägesrapport

Ansvarigt statsråd: Jennie Nilsson

Förslagets innehåll:

Kommissionens lagstiftningsförslag om reform av den gemensamma jordbrukspolitiken, GJP, efter 2020 presenterades den 1 juni. Reformpaketet består av tre förordningsförslag.

Kommissionen föreslår att medlemsländerna för perioden efter 2020 ska få ett större ansvar för att utforma politikens genomförande. Varje land ska ta fram en strategisk GJP-plan som omfattar både pelare 1 (inkomststöden) och pelare 2 (landsbygdsprogrammet). I planen ska länderna genom val av åtgärder och stöd villkor samt budgetfördelning till de olika åtgärderna redovisa hur de allmänna och specifika målen för GJP ska kunna nås. Angående revision av politikens genomförande föreslår kommissionen att principen om en modell med samordnad granskning införs i syfte att undvika icke- samordnade, överlappande kontroller och revisioner.

Politiken föreslås i högre grad bli resultatorienterad och en uppföljning ska ske mot de angivna målen genom ett antal indikatorer. Detta är till viss del en förändring jämfört med idag då politiken nu i hög grad är uppbyggd utifrån att detaljerade regler fastställs på EU-nivå och sedan kontrolleras av kommissionen ner på brukarnivå.

För att lantbrukare ska få del av stöd krävs att denne följer ett antal grundvillkor. Dessa motsvaras till stora delar av nuvarande tvärvillkor och reglerna för dagens förgröningsstöd. I den första pelaren, direktstöden, föreslås ett miljösystem med möjlighet att stödja ettåriga miljö-/klimatåtgärder.

Hela reformförslaget har behandlats i rådsarbetsgrupp och det förra ordförandelandet Österrike har även föreslagit textändringar som är utgångspunkt för fortsatta förhandlingar. Vid rådsmötet den 17 december presenterades en framstegsrapport om förhandlingarna. Ordförandeskapet arbetar nu för att nå en partiell överenskommelse med utgångspunkt från de reviderade texterna på ministerrådet i juni. En slutlig överenskommelse mellan rådet och Europaparlamentet bedöms kunna nås tidigast mot slutet av året.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Vägledande principer för regeringen i förhandlingarna om GJP är totalt minskade utgifter, marknadsorientering, lika konkurrensvillkor, stärkta miljö- och klimatambitioner samt förenkling.

Regeringen är positiv till kommissionens ansats att ge medlemsländerna en ökad flexibilitet i genomförandet samt att politiken i högre grad än i dag ska vara resultatorienterad. Regeringen kan ställa sig bakom de föreslagna målen. Det är även positivt att de båda parterna ses som en helhet och får gemensamma mål.

Kraven vid utformning av GJP-planen är till delar enklare än nuvarande landsbygdsprogram men regeringen önskar ytterligare förenklingar. En viktig fråga för regeringen är att kommissionens förslag om en modell med samordnad granskning införs fullt ut för att undvika icke-samordnade, överlappande kontroller och revisioner.

Regeringen är positiv till kommissionens ambition att stärka GJP:s klimat- och miljönytta men anser att ytterligare krav bör ställas i förhållande till vad som finns i nuvarande förslag. Regeringen är dock tveksam till utformningen av grundvillkoren för jordbrukarstöd. Ett ökat fokus på riktade åtgärder på miljö- och klimatområdet är mer effektivt än generella åtgärder. Regeringen anser att det är viktigt att stöden utformas på ett sätt som inte resulterar i att lågt ställda nationella klimat- och miljökrav skapar konkurrensfördelar för enskilda medlemsländer.

Kommissionens förslag innebär i stora delar en oförändrad politik vad gäller marknadsorientering. Många medlemsländer önskar till viss del ytterligare åtgärder som kan vara marknadspåverkande. I dessa delar har regeringen tillsammans med ett fåtal andra medlemsländer en annan uppfattning.

Djurvälfärd är en del av den gemensamma jordbrukspolitikerna men regeringen önskar i dessa delar tydligare förslag och krav för att öka insatserna på detta område i alla länder.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Frågan var senast föremål för överläggning med miljö- och jordbruksutskottet den 17 januari och samråd med EU-nämnden den 19 januari 2019.

Fortsatt behandling av ärendet:

Förslaget till reform kommer att förhandlas vidare under våren med sikte på att nå en principöverenskommelse under våren. Europaparlamentet planerar för en första läsning under våren men det finns en risk att denna behöver skjutas till efter valet till Europaparlamentet. En slutlig överenskommelse mellan parlamentet och rådet bedöms kunna ske tidigast mot slutet av året.

Förberedelserna för framtagande av Sveriges strategiska plan för nästa programperiod har börjat genom framtagande av en SWOT-analys (granskning av styrkor, svagheter, hot och möjligheter) och arbetet kommer att intensifieras under våren.

Faktoppromemoria:

Fakta-PM (2017/18:FPM 140).

Icke lagstiftande verksamhet

4. Bioekonomi - meningsutbyte

- Diskussion

Förslagets innehåll:

Den 11 oktober 2018 presenterade kommissionen en uppdatering av sin bioekonomistrategi från 2012 *En hållbar bioekonomi för Europa: En starkare koppling mellan ekonomin, samhället och miljön*. I den uppdaterade strategin föreslås totalt 14 åtgärder fördelade på tre huvudområden. Åtgärderna har samma syften och mål som bioekonomistrategin från 2012, dvs. att bereda vägen för ett mera innovativt, resurseffektivt och konkurrenskraftigt samhälle som förenar livsmedelstrygghet med en hållbar användning av förnybara resurser för industriändamål, samtidigt som miljöskyddet säkerställs. Den uppdaterade bioekonomistrategi syftar till att maximera bioekonomins bidrag till de största europeiska politiska prioriteringarna.

I den uppdaterade strategin är åtgärderna samlade under tre huvudområden: åtgärder för att öppna för investeringar och marknader, åtgärder för att

påskynda utveckling av lokala bioekonomier, samt åtgärder för att förstå bioekonomins ekologiska gränser.

Inför rådsmötet har ordförandeskapet aviserat en dagordningspunkt med meningsutbyte om bioekonomin, framförallt om goda exempel nationellt och regionalt och andra instrument som kan underlätta implementeringen av strategin i unionen.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar meddelandet om den uppdaterade bioekonomistrategin och stöder ambitionen att anpassa strategin i enlighet med EU:s övergripande prioriteringar som sysselsättning, tillväxt och konkurrenskraft.

En cirkulär och biobaserad ekonomi är en prioriterad fråga för att öka resurseffektiviteten och minska miljö- och klimatpåverkan samtidigt som det kan gynna näringslivsutveckling och nya jobb.

En cirkulär, biobaserad och fossilfri ekonomi kan bidra till nya affärsmöjligheter, effektivt resursutnyttjande och stärkt konkurrenskraft, inte minst för landsbygdsnäringar. Näringslivets aktiva medverkan och engagemang är centrala.

Regeringen anser emellertid att det krävs mer information och konsekvensanalyser innan regeringen kan ta ställning till enskilda åtgärdsförslag. Det är också viktigt för regeringen att subsidiaritetsprincipen respekteras liksom att det nationella självbestämmandet över skogsfrågor värnas.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

EU:s bioekonomistrategi var föremål för information i miljö- och jordbruksutskottet och samråd med EU-nämnden inför jordbruks- och fiskerådet den 17-18 december 2018

Faktapromemoria:

2018/19:FPM12 Meddelande om en uppdaterad bioekonomistrategi för EU

5. Övriga frågor

a) Resultaten av kongressen "CAP Strategic Plans – Exploring Eco-Climate Schemes" (Leeuwarden, 6-8 februari 2019)

- Information från den nederländska delegationen

Vid mötet förväntas Nederländerna informera om konferensen om den framtida gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) som arrangerades den 6–8 februari.

Konferensen behandlade den gröna arkitekturen i framtida GJP, i synnerhet de nya möjligheterna till ersättningar för miljö och klimat i pelare I, så kallade eco-schemes. Så gott som alla medlemsländer var representerade vid konferensen, liksom kommissionen, ordförandeskapet samt ett antal organisationer och forskningsinstitutioner. Vid konferensen fick deltagarna insyn i det nederländska försöket med resultatbaserade miljöersättningar som hanteras med en kollektiv ansats.

b) Beslut av den tekniska överklagandenämnden vid Europeiska patentverket om möjligheten att patentera resultaten av klassisk växtförädling

- Information från den nederländska delegationen

Europeiska patentkonventionen och EU:s bioteknikdirektiv reglerar vilka biotekniska uppfinningar det går att få patent på inom Europa. Under hösten 2016 uppstod diskussioner om hur bioteknikdirektivet ska tolkas. Bakgrunden var beslut i Europeiska patentverket (EPO) om att bevilja patent för växter där växten tagits fram med en väsentligen biologisk metod. EU-kommissionen uttalade att syftet med bioteknikdirektivet är att patent för sådana växter inte ska beviljas. Rådsslutsatser togs efter detta fram under våren 2017. I juli 2017 ändrade EPO:s förvaltningsråd tillämpningsföreskrifterna kring patentering av växter så att patent för sådana växter inte ska beviljas.

I slutet av förra året bedömde EPO:s besvärskammare att de nya tillämpningsföreskrifterna inte är förenliga med Europeiska patentkonventionen och att konventionen har företräde framför tillämpningsföreskrifterna.

c) Resultaten av de seminarier som anordnats av kommissionens expertgrupp för vatten och jordbruk (Sorø, 27 november 2018 och Bukarest, 5–6 februari 2019)

- Information från kommissionen

Information från kommissionen om två seminarier som har hållits inom ramen för kommissionens expertgrupp för vatten och jordbruk.

Expertgruppen är ett gemensamt initiativ från kommissionens generaldirektorat för miljö respektive jordbruk som startades 2015. Målen är bl.a. att öka medvetenheten om vikten av åtgärder över sektorsgränser, att identifiera nya möjligheter inom EU vad gäller forskning, innovation, investeringar och styrning.

Det har under 2018-2019 hållits två seminarier inom ramen för expertgruppen. Det första hölls i Danmark i november 2018 på temat hur nästa gemensamma jordbrukspolitik kan bidra till att åtgärda diffusa utsläpp från jordbruk till vatten. Den andra hölls i Rumänien i februari 2019 och där var temat investeringsbehov. Det är även planerat ett tredje seminarium under våren på temat torka.